

ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC LÀM THÊM ĐẾN HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC SINH, SINH VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG DU LỊCH HUẾ

ThS. Bùi Thị Lê

ThS. Phạm Thị Diễm Trang

ThS. Đậu Thị Khánh Toàn

ThS. Dương Thị Hồng Phúc

Tóm tắt: Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay, ở Việt Nam yêu cầu về chất lượng nguồn nhân lực lao động ngày càng cao bởi các nhà tuyển dụng lao động đòi hỏi ứng viên cần phải trang bị cho mình kỹ càng về kiến thức, kỹ năng và thái độ trước khi nộp đơn xin việc. Để đảm bảo sau khi ra trường người học có thể tìm được một công việc thích hợp có thể cạnh tranh trong thị trường lao động ngày càng mở rộng và khắt khe này, học sinh, sinh viên (HSSV) tại các cơ sở đào tạo cần phải nỗ lực không ngừng tích lũy kiến thức, kinh nghiệm trải nghiệm cho bản thân. Một trong những cách mà hầu hết HSSV chọn để tích lũy được kinh nghiệm nghề nghiệp ngay từ khi đang còn trên ghế nhà trường đó chính là làm thêm ngoài giờ học. Trong thực tế, để tìm được một việc làm thêm phù hợp với năng lực của HSSV, thực sự đem lại hiệu quả và giúp hỗ trợ việc học tập hiệu quả không phải là điều dễ dàng. Do đó, nhóm tác giả nhận thấy tính cấp thiết phải thực hiện nghiên cứu “Đánh giá tác động của việc làm thêm đến hoạt động học tập của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế”. Bài viết hy vọng sẽ giúp HSSV hiểu được những ảnh hưởng tích cực và tiêu cực của việc làm thêm đến kết quả học tập từ đó đưa ra một số giải pháp giúp HSSV cân đối giữa việc học và việc làm thêm nhằm giúp HSSV vừa đạt được kết quả học tập tốt vừa tích lũy được kỹ năng kinh nghiệm trải nghiệm nghề nghiệp cho công việc của họ trong tương lai.

Từ khoá: Làm thêm, thu nhập, thời gian, kỹ năng mềm....

1. Thực trạng việc làm thêm của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế

Ngày nay, tại các trường Đại học, Cao đẳng trên thế giới cũng như ở Việt Nam, số lượng HSSV vừa theo học tại trường vừa làm thêm rất phổ biến. Đối với một trường chuyên dạy các ngành nghề du lịch như trường Cao đẳng du lịch Huế thì tỉ lệ HSSV làm thêm rất phổ biến, đặc biệt là các HSSV năm 2 và năm 3 khi các kỹ năng nghề nghiệp và kỹ năng sống của HSSV ngày càng được tích lũy nhiều hơn.

Việc đi làm thêm của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế một phần nào đáp ứng được các nhu cầu về tăng thêm thu nhập để trang trải chi phí học tập và cuộc

sống, để học hỏi thêm kinh nghiệm trong nghề nghiệp hay để rèn luyện thêm các kỹ năng.

HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế là HSSV trường nghề nên trong trường các em được đào tạo bài bản về các ngành nghề mình đã học, đó là yếu tố thuận lợi nhất so với các HSSV trường khác chỉ tập trung vào học thuật. Ngoài ra trường Cao đẳng du lịch Huế thường xuyên tham gia các lễ hội và các sự kiện du lịch lớn và đã tạo điều kiện cho các HSSV của trường được thực hành kỹ năng nghề nghiệp ngay tại các môi trường nghề nghiệp rất thực tế và chuyên nghiệp. Vì thế, các em HSSV có đủ khả năng và kỹ năng nghề nghiệp để vào làm trong một môi trường làm việc chuyên nghiệp mang tính yêu cầu cao và cạnh tranh như hiện nay.

Việc làm thêm không chỉ mang lại thu nhập mà còn tạo môi trường thực tiễn giúp học sinh, sinh viên phát triển các kỹ năng mềm quan trọng như giao tiếp, làm việc nhóm, quản lý thời gian và giải quyết vấn đề. Thông qua tiếp xúc với khách hàng, đồng nghiệp và áp lực công việc, các em hình thành tác phong chuyên nghiệp và khả năng thích ứng tốt hơn. Những trải nghiệm này góp phần định hình nhận thức nghề nghiệp, giúp HSSV hiểu rõ điểm mạnh – hạn chế của bản thân, từ đó định hướng phát triển phù hợp sau khi ra trường.

Từ những tiếp xúc thực tế trong công việc các em có thể khám phá năng lực của bản thân mình, biết mình mạnh ở những mặt nào và mặt nào cần học hỏi thêm, cần trau dồi thêm. Từ đó các em thúc đẩy sự năng động và chủ động của từng cá nhân.

Qua những trải nghiệm cuộc sống đi làm, qua đó, HSSV có thể mở rộng các mối quan hệ, trau dồi và rèn luyện nhiều kỹ năng sống và kỹ năng mềm cho bản thân. Và qua đó các em trưởng thành hơn từng ngày nhờ việc tiếp xúc và xử lý với nhiều tình huống khác nhau trong cuộc sống.

Để có thể vừa đi học vừa đi làm thì các em cũng học cách quản lý thời gian và cân bằng giữa việc đi làm và đi học sao cho việc làm thêm không ảnh hưởng tiêu cực đến việc học tập. Thời gian biểu học tập của nhà trường khá cố định cũng là một điều kiện thuận lợi cho HSSV sắp xếp công việc làm thêm.

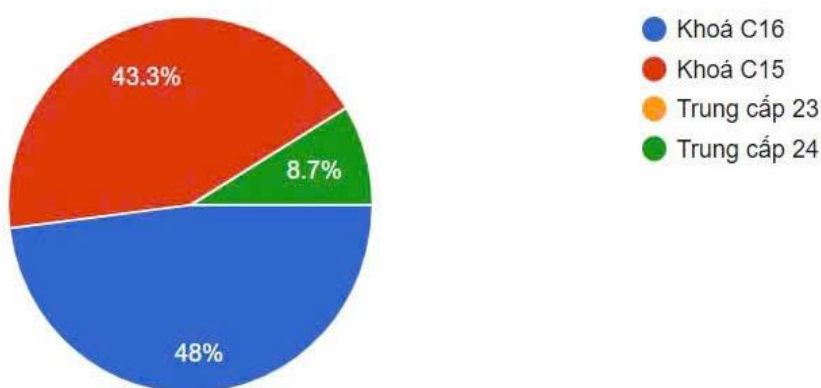
Nhiều HSSV đi làm thêm có nhiều kinh nghiệm hơn và có thể đáp ứng nhu cầu và yêu cầu của thị trường lao động sau khi các em ra trường và có nhiều HSSV qua quá trình làm thêm đã được các cơ sở tuyển dụng lao động nhận làm việc ngay sau khi ra trường và không cần trải qua thời gian thử việc.

Tuy nhiên việc đi làm thêm không phải khi nào cũng mang lại các kết quả tích cực mà nó còn mang lại không ít những khó khăn cho HSSV như yếu tố đảm bảo sức khỏe, cân bằng thời gian học và thời gian làm thêm, một số HSSV khi tham gia làm thêm thường không tham gia các hoạt động ngoại khóa của trường, khoa và lớp. Có những HSSV không thay đổi được giờ làm để tham gia hoạt động ngoại

khóa, cũng có những HSSV quá chú trọng việc làm thêm và xem nhẹ các hoạt động ngoại khóa.

Một trong những khó khăn tiềm ẩn nguy cơ nguy hiểm đó là đối tượng HSSV đi làm thêm rơi vào tầm ngắm của nhiều đối tượng lừa đảo, bị bóc lột sức lao động do các em thiếu kinh nghiệm cũng như thiếu sự tham khảo tư vấn của các chuyên gia...

2. Tác động của việc làm thêm đến hoạt động học tập của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế.

Biểu đồ 1: Các khóa HSSV được khảo sát

Để đánh giá tác động của việc làm thêm đến hoạt động học tập của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế, nhóm tác giả đã tiến hành khảo sát và phỏng vấn 126 HSSV cao đẳng năm 2 và năm 3 khóa C15 và C16 và HSSV hệ trung cấp năm 2 khóa T24 (hệ không học VHPT). Trong đó HSSV năm 3 hệ cao đẳng là 55 HSSV chiếm 43.3%, HSSV năm 2 là 60 HSSV chiếm 48% và có 11 HSSV hệ trung cấp năm cuối chiếm 8.7%.

Việc đi làm thêm cho dù với mục đích gì, đúng chuyên ngành hay không đều có những tác động nhất định đến hoạt động học tập của HSSV tại trường, điều này được thể hiện ở các khía cạnh sau đây:

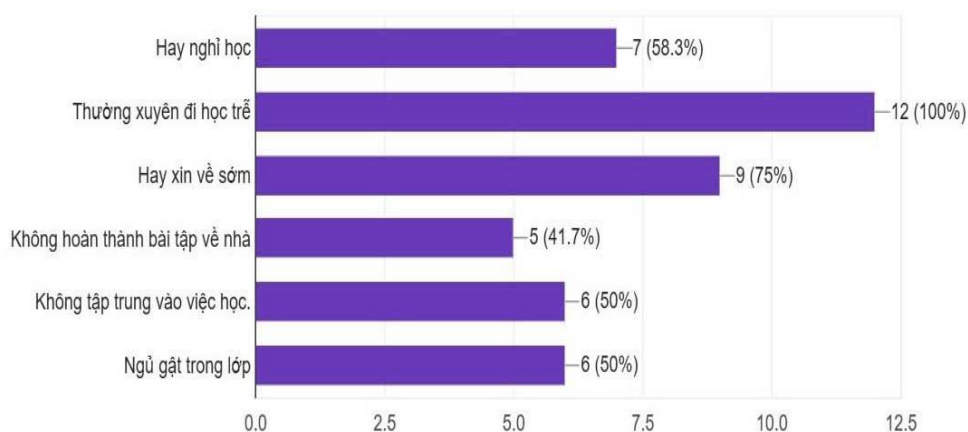
Thứ nhất: Tác động của việc làm thêm đến sức khỏe, ý thức, thái độ học tập của HSSV

Để khảo sát ý thức học tập của những HSSV tham gia làm thêm, chúng tôi đã làm khảo sát với câu hỏi: *Khi thời gian đi học trùng thời gian đi làm thêm thì bạn sẽ xử lý như thế nào?* Có 45.2% HSSV ưu tiên việc học và nghỉ làm thêm và có 46.8% HSSV trả lời rằng các em sẽ đổi lịch làm thêm để có thể tham gia học. Chỉ có 7.1% HSSV nói rằng nếu có bài kiểm tra ở lớp thì sẽ ưu tiên đi học và chỉ có 1 HSSV chọn nghỉ học để đi làm. Tuy nhiên có 58.3% giáo viên khi được phỏng vấn về vấn đề này thì cho rằng các HSSV đi làm thêm thường hay nghỉ

học. Vậy có thể các HSSV có tham gia đi làm thêm nghỉ học vì những lý do khác chứ không phải do đi làm thêm.

Có 32.5% HSSV đồng ý rằng các em không thể cân bằng thời gian đi học và thời gian đi làm thêm nên các em không đảm bảo được lịch học trên lớp. Tuy nhiên cũng có 25.4% HSSV không đồng ý với điều này. Khi được hỏi về mức độ thường xuyên đi học của những HSSV có đi làm thêm thì 50% giáo viên khẳng định làm thêm sẽ làm cho HSSV không đảm bảo việc học trên lớp. 39.7% HSSV thú nhận rằng đi làm thêm giảm thời gian tự học ở nhà của các em. Kết quả này cũng phù hợp với kết quả điều tra về thời lượng đi làm của HSSV. 100% giáo viên khi được hỏi cũng đồng ý rằng đi làm thêm các em HSSV giảm thời gian tự học của mình. Có đến 74.6% HSSV đi làm thêm trên 5 ngày trong 1 tuần và có 38.9% HSSV làm thêm 4-5 giờ/ngày, 25.4% HSSV làm thêm 6-7 giờ/ngày và 27% HSSV làm thêm trên 8 giờ/ngày.

Đối với những sinh viên đi làm 7/7 ngày trong 1 tuần khi được phỏng vấn sâu thêm thì các em đều cho rằng thời gian làm thêm ảnh hưởng rất nhiều đến học tập. Lịch làm việc kín tuần khiến sinh viên giảm thời gian học tập và tự học, giảm khả năng tập trung và tiếp thu kiến thức trong giờ học, nguy cơ bỏ tiết hoặc đi học muộn và dẫn đến kết quả học tập suy giảm. Làm thêm kín thời gian cũng ảnh hưởng đến rèn luyện bản thân của sinh viên. Các em thiếu thời gian nghỉ ngơi, ảnh hưởng đến sức khỏe thể chất và tinh thần. Bên cạnh đó đi làm thêm 7/7 ngày trong tuần gây ảnh hưởng đến việc tham gia các hoạt động phong trào của nhà trường. Các em hạn chế tham gia các hoạt động đoàn – hội, câu lạc bộ, giảm mức độ gắn kết với trường, bỏ lỡ cơ hội đạt điểm rèn luyện.

Biểu đồ 2: Khảo sát giáo viên về tác động tiêu cực của HSSV có đi làm thêm

Làm thêm có thể đáp ứng được một số nhu cầu và mục đích của HSSV, tuy nhiên nó cũng tạo ra không ít áp lực trong cuộc sống cho HSSV vì phải cân bằng thời gian, phải biết lựa chọn công việc hay việc học và nhiều yếu tố khác.

Để kiểm chứng cho vấn đề này, chúng tôi tiến hành khảo sát và phỏng vấn thêm các giáo viên trường Cao đẳng Du lịch Huế và 100% giáo viên cho rằng HSSV đi làm thêm thường đi học trễ, và 75% giáo viên khẳng định các HSSV đi làm thêm thường hay xin về sớm. Và từ 50% giáo viên trở lên cho rằng các HSSV đi làm thêm hay nghỉ học và nếu có đi học thì thường xuyên ngủ gật và không tập trung học được. Và có 41.7% giáo viên phản nản rằng HSSV đi làm thêm thường không hoàn thành bài tập về nhà.

Thứ 2: Tác động của việc làm thêm đến kết quả học tập của HSSV

Để xem xét việc đi làm thêm có ảnh hưởng đến kết quả học tập của HSSV trường Cao đẳng Du lịch Huế hay không, nghiên cứu đã thực hiện trên 126 HSSV có đi làm thêm. Kết quả khảo sát cho thấy 21.5% HSSV thừa nhận việc đi làm thêm ảnh hưởng đến kết quả học tập, trong đó 6.3% HSSV nói rằng rất ảnh hưởng đến việc học. Có đến 72.2% số HSSV được hỏi cho biết việc đi làm thêm không ảnh hưởng hoặc ảnh hưởng rất ít đến kết quả học tập.

Để có được những kiểm chứng chắc chắn hơn nữa về việc đi làm thêm có tác động đến kết quả học tập của HSSV như thế nào, nghiên cứu đã tiến hành khảo sát (bằng phiếu điều tra) với 126 HSSV tự đánh giá kết quả học tập của họ trước và sau khi đi làm thêm. Kết quả khảo sát cho thấy trước khi đi làm thêm, HSSV đạt kết quả học tập Xuất sắc và Giỏi chiếm 39.68%, tỷ lệ đạt loại Khá và Trung bình khá chiếm 58.73%. Tuy nhiên, sau khi đi làm thêm, HSSV cho biết kết quả học tập của họ có tiến bộ hơn, tỷ lệ đạt Xuất sắc và Giỏi trong học tập chiếm 46.04% cao hơn 6.36% so với trước khi đi làm. Trong khi đó, tỷ lệ đạt kết quả học tập loại Khá và Trung bình khá chiếm 52.38% thấp hơn so với trước khi đi làm là 6.35%. Điều này chứng tỏ, kết quả học tập của HSSV sau khi đi làm có nhiều tiến bộ, tỷ lệ đạt Xuất sắc và Giỏi tăng lên trong khi tỷ lệ đạt Khá và Trung bình khá có chiều hướng giảm. Tỷ lệ % tăng đối với kết quả học tập đạt Xuất sắc và Giỏi (6.36%) gần bằng với tỷ lệ % giảm đạt kết quả học tập loại Khá và Trung bình khá (6.35%), độ chênh lệch chỉ 0.01%. Điều này chứng tỏ rằng, việc làm thêm có ảnh hưởng đến kết quả học tập của HSSV nhưng không đáng kể.

Để hỗ trợ thêm cho kết quả nghiên cứu trên, chúng tôi đã tiến hành kiểm định về sự khác biệt giữa điểm trung bình của 2 nhóm đối tượng HSSV có đi làm thêm và không đi làm thêm bằng cách đã truy xuất phần mềm điểm học kỳ 1 và 2 năm học 2023-2024 của tất cả các lớp C15, C16 và T23 không học văn hóa phổ thông với số lượng 268 HSSV, trong đó có 126 HSSV đi làm thêm. Kết quả cho thấy điểm trung bình học kỳ 1, 2 của HSSV đi làm thêm là 7.4 và 7.9, trong khi đó điểm trung bình học kỳ 1,2 của HSSV không đi làm thêm là 6.6 và 6.9. Như vậy điểm trung bình học kỳ 1,2 của nhóm đi làm thêm cao hơn so với nhóm không đi làm thêm lần lượt là 0.8 và 1 điểm. Điều này khẳng định chắc chắn có sự khác biệt về kết quả học tập của nhóm đi làm thêm và nhóm không đi làm thêm. Trong đó,

ngành Nhà hàng có điểm trung bình chênh lệch cao nhất giữa nhóm đi làm thêm và không đi làm thêm là 4.2. Kết quả này chứng minh rằng việc đi làm thêm của HSSV thực sự có tác động tích cực đến kết quả học tập của HSSV. Thực tế cho thấy, trong môi trường đào tạo nghề như trường Cao đẳng du lịch Huế, việc HSSV đi làm thêm đúng chuyên ngành sẽ giúp HSSV nâng cao kỹ năng nghề nghiệp, sự tự tin, kỹ năng giao tiếp. Điều này giúp kết quả học tập của nhóm HSSV đi làm thêm cao hơn nhóm không đi làm thêm là điều tất yếu.

Ngoài ra, nhóm nghiên cứu đã tiến hành phỏng vấn 12 giảng viên đang giảng dạy tại trường để thu thập thêm thông tin về đánh giá kết quả học tập của 2 đối tượng HSSV có làm thêm và không làm thêm. 10/12 giảng viên cho rằng việc đi làm thêm ảnh hưởng đến kết quả học tập của HSSV. Số giảng viên viên này đồng ý rằng HSSV có học lực khá giỏi trước khi đi làm thêm sẽ có kết quả học tập tiến bộ hơn sau khi đi làm thêm nếu HSSV chọn công việc làm thêm đúng chuyên ngành đang theo học tại trường và biết cân đối hợp lý giữa việc học và đi làm thêm. Tuy nhiên, 10/12 giảng viên được phỏng vấn cũng cho biết thêm một số HSSV đi làm thêm trái ngành nghề đang học và số giờ làm thêm trong một ngày hoặc một tuần quá nhiều cũng sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến kết quả làm các bài kiểm tra định kỳ thường xuyên cũng điểm thi kết thúc môn học của HSSV. Trong khi đó, 16.7% (2) giảng viên nhận xét HSSV đi làm thêm ít ảnh hưởng đến kết quả học tập đặt biệt là đối với những HSSV có học lực trung bình và yếu kém vì họ cho rằng HSSV có học lực trung bình và yếu kém thì việc đi làm thêm không giúp HSSV cải thiện gì nhiều đối với kết quả học tập. Những nhận xét này của của 12 giảng viên được phỏng vấn khá tương đồng với kết quả điều tra từ HSSV

Thứ ba: Tác động của việc làm thêm đến mục tiêu học tập ban đầu của HSSV

Kết quả khảo sát cho thấy, 68.3% HSSV ít nhiều đều có ý định thay đổi ngành nghề của mình sau khi đi làm thêm. Chỉ có 31.7% HSSV đi làm thêm vẫn giữ nguyên mục tiêu chọn ngành nghề của mình ban đầu. Vấn đề đặt ra ở đây là: vì sao HSSV muốn thay đổi ngành nghề của mình sau khi đã đi làm thêm. Có 25 HSSV (19.8%), họ cho rằng đã tìm thấy đam mê thực sự ở công việc làm thêm (khác với nghề đang học); 9.5% nhận thấy công việc làm thêm có lương cao và cơ hội thăng tiến; hai lí do tiếp theo là được nhận làm việc chính thức tại chỗ làm thêm sau khi tốt nghiệp và nhận ra năng lực thực sự của bản thân không phù hợp với nghề đang theo học chiếm tỉ lệ khá tương đồng, lần lượt là 9% và 8%. 57.1% số HSSV đi làm thêm còn lại đã chỉ ra những lí do khác.

Thứ tư: Tác động của việc làm thêm đến hoạt động ngoại khóa của HSSV

Thực tế cho thấy rằng, dù là bận rộn với công việc làm thêm, nhưng số lượng HSSV tham gia vào hoạt động ngoại khóa chiếm tỉ lệ cao hơn (43.7%+25.4%=69.1%), trong khi đó tổng số lượng HSSV ít (30.2%) hoặc không tham gia (0.7%) các hoạt động ngoài giờ học là 30.9%.

Khi được hỏi lý do vì sao không tham gia hoạt động ngoại khoá thì phần lớn (35.9%) các em đều cho rằng các hoạt động ngoại khoá không tạo được sự hứng thú cho HSSV, 26.9% bận đi làm thêm và không sắp xếp tham gia được, 20.5% không thích các hoạt động ngoại khoá, 16.7% đưa ra các lý do khác nhau như do tính cách hướng nội, bận việc đột xuất, thời gian tổ chức hoạt động ngoại khoá thường trong thời gian HSSV đi thực tập hoặc có lịch nghỉ hè hoặc chỉ tham gia những hoạt động bắt buộc có tên cụ thể của HSSV.

3. Đánh giá tác động tích cực và tiêu cực của việc đi làm thêm đến hoạt động học tập và rèn luyện của HSSV Trường Cao đẳng du lịch Huế

Khi đi làm thêm, mỗi HSSV đều có mục đích riêng của mình và tất nhiên việc đi làm thêm sẽ ảnh hưởng tích cực đến các hoạt động học tập và rèn luyện cũng như cuộc sống của các em. 65/1% HSSV cho rằng thông qua công việc làm thêm các em có thể rèn luyện thêm phần thực hành và có thể gắn việc học lý thuyết với thực hành. 55.6% HSSV nói rằng các công việc làm thêm giúp các em rèn luyện được kỹ năng nghề nghiệp trong tương lai. Có 52.4% HSSV khẳng định việc làm thêm bổ trợ thêm các kiến thức các em được học trên lớp trên trường học. 55.6% HSSV khẳng định rằng vừa đi học vừa sắp xếp thời gian làm thêm giúp các em tăng khả năng chịu áp lực trong học tập. Khi được hỏi về vấn đề này thì 7/12 giáo viên cũng đồng ý với điều này. Khi sắp xếp thời gian học một cách hợp lý thì HSSV có thể tận dụng một cách triệt để thời gian rảnh rỗi (60.3%). Quá trình làm thêm cũng giúp cho 61.1% HSSV tăng được khả năng làm việc độc lập và 65.1% HSSV tăng khả năng làm việc theo nhóm. 7/12 giáo viên cũng cho rằng đi làm thêm giúp HSSV có tăng khả năng làm việc theo nhóm. Thêm vào đó 50% giáo viên khẳng định rằng đi làm thêm giúp HSSV tăng khả năng làm việc độc lập cao và tăng thêm khả năng học lý thuyết trên lớp với thực hành bên ngoài. Đây là những kỹ năng cần thiết mà HSSV rất cần cho nghề nghiệp sau này.

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi và các yếu tố tích cực thì làm thêm còn có không ít những tác động tiêu cực đến việc học của HSSV. Có 32.5% HSSV đồng ý rằng các em không thể cân bằng thời gian đi học và thời gian đi làm thêm. Khi được hỏi về mức độ thường xuyên đi học của những HSSV có đi làm thêm thì 50% giáo viên khẳng định làm thêm sẽ làm cho HSSV không đảm bảo việc học trên lớp. 39.7% HSSV thú nhận rằng đi làm thêm giảm thời gian tự học ở nhà của các em. Kết quả này cũng phù hợp với kết quả điều tra về thời lượng đi làm của HSSV. 100% giáo viên khi được hỏi cũng đồng ý rằng đi làm thêm các em HSSV giảm thời gian tự học của mình. Có đến 74.6% HSSV đi làm thêm trên 5 ngày trong 1 tuần và có 38.9% HSSV làm thêm 4-5 giờ/ngày, 25.4% HSSV làm thêm 6-7 giờ/ngày và 27% HSSV làm thêm trên 8 giờ/ngày.

Bảng 1: Tác động tích cực của việc làm thêm đối với HSSV

TT	Nội dung	Mức độ đồng ý (%)					ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4	5		
1	Có thể gắn việc học với thực hành	1.6	7.9	7.1	65.1	18.3	3.90	0.843
2	Tăng khả năng chịu áp lực trong học tập	3.2	7.9	12.7	55.6	20.6	3.83	0.956
3	Tăng khả năng làm việc độc lập	.8	6.3	9.5	61.1	22.2	3.98	0.805
4	Tăng khả năng làm việc nhóm	1.6	4.8	11.9	65.1	16.7	3.90	0.784
5	Bổ trợ kiến thức cho việc học trên lớp	3.2	3.2	3.2	52.4	20.6	3.80	0.955
6	Rèn luyện được kỹ năng nghề nghiệp trong tương lai	.8	6.3	7.9	55.6	29.4	4.06	0.837
7	Tăng khả năng sắp xếp thời gian một cách hợp lý	0	5.6	5.6	55.6	28.6	4.07	0.782
8	Tận dụng được thời gian rảnh rỗi	2.4	2.4	10.3	60.3	24.6	4.02	0.815

(1- Không đồng ý; 2- Ít đồng ý; 3- Phân vân – 4- Đồng ý; 5- Rất đồng ý)

Một số em cũng cho rằng làm thêm giảm chất lượng học tập của các em (24.6%). 7/12 giáo viên khi được hỏi cũng đồng ý về vấn đề này. Do vừa phải đi học vừa đi làm thêm các em không được nghỉ ngơi nên khi hỏi đi làm thêm có ảnh hưởng sức khỏe không thì có 27% HSSV thừa nhận là có ảnh hưởng.

Bên cạnh đó, ngoại khóa là hoạt động không thể thiếu trong một chương trình học của HSSV. Theo kết quả khảo sát ở Bảng 2, vì bận rộn với làm thêm một số HSSV (31%) không có thời gian tham gia các hoạt động ngoại khóa của lớp, khoa và trường tổ chức.

Bên cạnh đó, chúng tôi tiến hành khảo sát 12 giáo viên trường Cao đẳng du lịch và 100% giáo viên cho rằng các HSSV đi làm thêm thường đi học trễ, và 75% giáo viên khẳng định các HSSV đi làm thêm thường hay xin về sớm. Và từ 50% giáo viên trở lên cho rằng các HSSV đi làm thêm hay nghỉ học và nếu có đi học thì thường xuyên ngủ gật và không tập trung học được. Và có 41.7% giáo viên phản nản rằng HSSV đi làm thêm thường không hoàn thành bài tập về nhà.

Làm thêm có thể đáp ứng được một số nhu cầu và mục đích của HSSV, tuy nhiên nó cũng tạo ra không ít áp lực trong cuộc sống cho HSSV vì phải cân bằng

thời gian, phải biết lựa chọn công việc hay việc học và nhiều yếu tố khác. 23.8% HSSV đồng ý với tác động tiêu cực này của việc làm thêm. Nhưng 27.8% HSSV khác phản đối và 23% HSSV không hoàn toàn đồng ý với điều này.

Bảng 2 : Tác động tiêu cực của việc làm thêm đối với HSSV

TT	Nội dung	Mức độ đồng ý (%)					ĐTB	ĐLC
		1	2	3	4	5		
1	Làm thêm không đảm bảo lịch học trên lớp	25.4	24.6	11.1	32.5	6.3	2.70	1.328
2	Làm thêm giảm thời gian tự học	18.3	21.4	11.9	39.7	8.7	2.99	1.305
3	Làm thêm giảm chất lượng học tập	23.0	30.2	16.7	24.6	5.6	2.60	1.241
4	Gây ra áp lực trong cuộc sống	27.8	23.0	19.0	23.8	6.3	2.58	1.292
5	Làm thêm ảnh hưởng không tốt đến sức khỏe	22.2	23.0	22.2	27.0	5.6	2.71	1.240
6	Không có thời gian tham gia hoạt động ngoại khóa	20.6	27.8	13.5	31.0	7.1	2.76	1.286

(1- Không đồng ý; 2- Ít đồng ý; 3- Phân vân – 4- Đồng ý; 5- Rất đồng ý)

4. Giải pháp giúp HSSV làm thêm cải thiện hoạt động học tập và kết quả học tập

Không thể phủ nhận tác động tích cực của việc làm thêm đối với HSSV, nhất là HSSV học tại các trường nghề. Nhưng cũng có không ít HSSV bị tác động xấu đến kết quả học tập và rèn luyện, bỏ bê học tập thậm chí phải bỏ học vì làm thêm. Do đó, để đảm bảo hiệu quả cao, nâng cao chất lượng cuộc sống cho HSSV, cần có sự cân đối giữa học tập và làm thêm. Để đạt được sự cân đối này, cần thực hiện các giải pháp sau:

Thứ nhất: HSSV nên tìm kiếm các công việc làm thêm phù hợp với chuyên ngành mình đang theo học tại trường và cải thiện kỹ năng mềm

Để phát huy mặt tích cực của việc đi làm thêm đến kết quả học tập của mình, HSSV cần chủ động tìm kiếm và ưu tiên những công việc liên quan nhiều đến chuyên ngành đào tạo. Điều này giúp HSSV học đi đôi với hành, vừa có kiến thức thực tế vừa hỗ trợ cho hoạt động học tập của HSSV. Có thể thông qua nhiều kênh để tìm kiếm việc làm phù hợp. Tuy nhiên, HSSV không nên quá đặt nặng vấn đề thu nhập trong hoạt động làm thêm của mình, mà cần hiểu rằng, khi đi làm thêm,

bản thân sẽ có kiến thức thực tế, học đi đôi với hành trong suốt thời gian học tập và làm thêm. HSSV cần hiểu được ý nghĩa lâu dài của việc đi làm thêm là sẽ có nhiều cơ hội tốt cho công việc tương lai của mình. Từ đó xác định công việc làm thêm phù hợp. Bên cạnh việc chọn lựa công việc phù hợp với chuyên ngành học, HSSV cũng cần lưu ý đến những công việc có tính tương tác cao để giúp họ phát triển kỹ năng giao tiếp, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng giải quyết vấn đề và kỹ năng quản lý cảm xúc trong môi trường áp lực.

Thứ hai: HSSV nên tìm kiếm chọn lựa đơn vị làm thêm phù hợp để nâng cao kỹ năng nghề nghiệp và ngoại ngữ

Trước khi quyết định đi làm thêm, bên cạnh việc chọn lựa công việc làm thêm phải liên quan đến ngành học để hỗ trợ cho việc học, HSSV cần ưu tiên chọn lựa doanh nghiệp và môi trường làm việc theo thứ tự ưu tiên như sau:

- Doanh nghiệp tuyển dụng có công việc liên quan đến ngành học hoặc đang kinh doanh trong lĩnh vực du lịch-dịch vụ có chất lượng và uy tín như các nhà hàng khách sạn 3-5 sao, khu nghỉ dưỡng, công ty lữ hành, quán cà phê theo chuẩn phục vụ quốc tế. Khi làm thêm ở những môi trường như vậy, người học có cơ hội rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp như phục vụ bàn, xử lý phàn nàn, set-up, chăm sóc khách hàng. Những kỹ năng các em lĩnh hội được nơi đây sẽ giúp củng cố kiến thức các em đã học ở trường và tăng động lực học tập.

- Doanh nghiệp có quy trình làm việc rõ ràng và có đào tạo nội bộ: Các đơn vị chuyên nghiệp thường có SOP (Standard Operating Procedures) rõ ràng, có các buổi đào tạo nghiệp vụ trước khi làm, có bố trí giám sát hỗ trợ ban đầu. Đây là yếu tố quan trọng giúp HSSV học bài bản, tránh hình thành thói quen làm sai.

- Doanh nghiệp có môi trường đa dạng khách quốc tế để phát triển ngoại ngữ: Khi làm thêm tại những nơi này, nhân viên được khuyến khích giao tiếp Tiếng Anh tại các vị trí tiếp xúc trực tiếp với khách như: F & B, lễ tân, nhân viên pha chế, quầy tour. Điều này giúp tăng từ vựng giao tiếp thực tế, phản xạ nghe nói và sự tự tin khi tương tác đa văn hóa cho HSSV

- Doanh nghiệp có môi trường văn hóa tích cực và thái độ nhân sự chuyên nghiệp: Đây là những đơn vị biết tôn trọng nhân viên, có quy định rõ ràng, công bằng, có quản lý hướng dẫn, không quát mắng, xúc phạm nhân viên. Làm việc trong môi trường tích cực như vậy sẽ giúp HSSV tăng sự gắn kết, giảm căng thẳng và tạo động lực học nghề cho bản thân.

Thứ ba: HSSV cần tập trung để học tập, lựa chọn thời điểm làm thêm phù hợp để không ảnh hưởng đến tay nghề và kết quả học tập.

Qua khảo sát, các bạn HSSV cho biết khi họ đi làm thêm dễ gây cho họ mất tập trung vào việc học. Do đó, HSSV đi làm cần nhận ra vấn đề đi làm thêm hiện tại chỉ mang tính nhất thời còn việc học là việc lâu dài và có ảnh hưởng lớn đến tương lai sau này. Để làm được điều đó các bạn phải xác định “giờ nào việc nấy”.

Khi đi làm các bạn nên cố gắng tập trung, hoàn thành công việc. HSSV cần thu xếp một khoảng thời gian riêng tư vào mỗi ngày cho việc học. Vì vậy, việc trước tiên cần làm là các bạn nên gác hết những việc không liên quan đến bài học hiện tại. Hãy gạt những suy nghĩ về công việc ra khỏi đầu trong thời gian học bài, đừng để những lo toan chi phối sự tập trung của các bạn. Việc tập trung học sẽ giúp người học giải quyết những vấn đề của bài học nhanh chóng hơn rất nhiều.

Việc lựa chọn thời điểm đi làm thêm phù hợp sẽ góp phần giúp HSSV trau dồi được kỹ năng nghề của bản thân, đồng thời không ảnh hưởng đến kết quả học tập tại trường đặc biệt đối với sinh viên ngành Kỹ thuật chế biến món ăn và ngành Quản trị nhà hàng. Thời điểm để HSSV lựa chọn đi làm thêm phù hợp nhất sẽ là năm thứ 2 trong chương trình đào tạo 3 năm đối với hệ Cao đẳng.

Thứ tư: HSSV cần biết cân đối về mặt thời gian và chọn lựa đơn vị có lịch làm việc linh hoạt

Trước hết nếu HSSV nào cảm thấy công việc làm thêm của mình chiếm quá nhiều thời gian thì nên xem xét lại, có thể giảm giờ làm hoặc chuyển sang công việc khác ít thời gian hơn. Bên cạnh đó để có được cách sử dụng thời gian hợp lý thì các bạn cần tổng kết và cập nhật chương trình sau mỗi tuần, lập danh sách những việc cần làm, việc gì quan trọng hơn thì làm trước. HSSV cần xây dựng kế hoạch, thời gian biểu cho bản thân.

Hoạt động chính của HSSV là học tập nên điều kiện tiên quyết là không bỏ học để đi làm thêm. Cần phải cân đối giữa thời gian học tập, làm thêm, các hoạt động ngoại khóa khác cũng như thời gian nghỉ ngơi và rèn luyện sức khỏe. Mỗi HSSV có thể xây dựng cho mình một thời gian biểu phù hợp theo ngày, tuần, theo tháng. Và thời gian làm thêm không nên vượt quá 20 giờ/tuần. Thời gian biểu càng chi tiết thì việc thực hiện càng mang lại hiệu quả. Bên cạnh đó, HSSV nên lựa chọn cho mình đơn vị làm thêm có lịch làm việc linh hoạt, phù hợp với việc học như: cho phép xoay ca (ca tối, cuối tuần), không yêu cầu làm thêm giờ quá mức và tôn trọng thời gian học và thi của HSSV. Chính điều này sẽ đảm bảo việc làm thêm không ảnh hưởng tiêu cực đến kết quả học tập của HSSV.

Thứ năm: HSSV cần lựa chọn phương pháp học tập phù hợp.

Việc xác định phương pháp học tập phù hợp sẽ giúp HSSV có đi làm thêm tiết kiệm được thời gian, đồng thời đem lại hiệu quả tối ưu cho việc học tại trường cũng như việc hoàn thành các bài tập về nhà của HSSV. Hiện nay có rất nhiều phương pháp học tập mang lại hiệu quả cao, phương pháp SQ3R, được xem là một phương pháp để đọc và hiểu toàn diện, bao gồm 5 bước: Survey (Khảo sát), Question (Đặt câu hỏi), Read (Đọc), Recite (Nhớ lại), Review (Ôn tập) để giúp cho HSSV có thể nhớ lâu, khắc sâu kiến thức được học.

Thứ sáu: Tích cực tham gia các câu lạc bộ, nhóm học tập

Ngoài việc học trên lớp, HSSV có đi làm thêm nên chủ động tham gia các câu lạc bộ, nhóm học tập, tham gia các hoạt động đào tạo khởi nghiệp, tham gia các hoạt động ngoại khóa của khoa, của đoàn thanh niên, của nhà trường. Ngoài việc tham gia câu lạc bộ, HSSV đi làm thêm nên tham gia vào các nhóm học tập. Điều này sẽ có nhiều lợi ích cho các bạn khi bận việc không đến lớp thường xuyên và khó tập trung học. Nếu các bạn học theo nhóm các bạn sẽ được chia sẻ những kiến thức tiếp nhận của thành viên trong nhóm đối với môn học đó.

Thứ bảy: HSSV cần đặc biệt chú trọng đến sức khỏe.

Đa số HSSV khi đi làm thêm phần lớn đều phản ánh công việc các bạn đang làm ảnh hưởng đến sức khỏe. Vậy cần phải cải thiện sức khỏe đối với những bạn HSSV làm thêm, để tránh ảnh hưởng lớn đến việc học dẫn đến kết quả học tập đi xuống. Để có được một tình trạng sức khỏe tốt cho việc học và việc làm, HSSV có đi làm thêm cần: chú ý đến chế độ ăn uống, ngủ đủ giấc, hạn chế dùng những loại thuốc uống không cần thiết, luôn giữ trạng thái tâm lý tốt...

4. Kết luận

Việc làm thêm bản chất của nó là hoạt động thêm sau hoạt động học tập, vì vậy để tạo ra sự cân đối giữa việc học và việc làm thêm, HSSV cần thực hiện đồng bộ 6 nhóm giải pháp trên nhằm giảm thiểu những hạn chế của việc đi làm thêm và tạo ra môi trường lành mạnh nhất cho HSSV, giúp họ đạt được các mục đích học tập và làm thêm của mình. HSSV đi làm thêm có thể cải thiện được kết quả học tập của mình bằng cách phải nỗ lực tập trung cho việc học, giải quyết vấn đề về thời gian và cố gắng tìm kiếm những công việc phù hợp với chuyên ngành đang theo học. Song song đó, HSSV cũng cần áp dụng một số giải pháp khác như cần xây dựng phương pháp học tập hợp lý, tham gia học nhóm, thực hiện đầy đủ những việc cần phải làm trước và trong khi học ở lớp và xây dựng thời khóa biểu thật cụ thể cho việc học và việc làm thêm. HSSV cần biết cân bằng hợp lý giữa việc học và việc đi làm thêm để đạt được kết quả học tập mong muốn đồng thời vừa tích lũy được kỹ năng kinh nghiệm trải nghiệm nghề nghiệp cho công việc trong tương lai sau này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đại học Bách Khoa TP Hồ Chí Minh (2014). *Cuộc điều tra về tình hình đi làm thêm của HSSV TP.HCM.*
2. Lê Tiến Hùng, Dương Thị Hiền, Phùng Mạnh Cường (2020). *Đề xuất giải pháp cân đối việc học và làm thêm của HSSV trường Đại học TDTT Đà Nẵng.* Tạp chí khoa học và đào tạo thể thao (số 13-9/2020)
3. Nguyễn Đăng Quang và Nguyễn Văn Khoa (2019). *Tác động của việc làm thêm đến kết quả học tập của HSSV Khoa Vận tải-Kinh tế, Trường Đại học Giao thông Vận tải.* Tạp chí Kinh tế và Dự báo 33.

4. Nguyễn Phạm Tuyết Ánh, Châu Thị Lệ Duyên và Hoàng Minh Trí (2013). *Tác động của việc đi làm thêm đến kết quả học tập của HSSV trường Đại học Cần Thơ*. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ, 26a, 31-40.
5. Nguyễn Thị Như Ý (2012). *Khảo sát nhu cầu làm thêm của HSSV*. Luận văn tốt nghiệp. Đại học Cần Thơ
6. Nguyễn Thị Phụng và cộng sự (2020). *Những yếu tố ảnh hưởng đến quyết định đi làm thêm của HSSV Khoa Kinh tế - Trường Đại học An Giang*. Tạp chí Công Thương năm 2020 [14]
7. Nguyễn Văn Nền (2019). *Tác động của việc làm thêm đến kết quả học tập của HSSV khối ngành kinh tế khu vực thành phố Hồ Chí Minh*. Kỷ yếu hội nghị khoa học của cán bộ, giảng viên trẻ và người học sau đại học Trường Đại học Kinh tế - Luật năm 2019.
8. Nguyễn Xuân Long (2009) *Nhu cầu làm thêm của HSSV Đại học Ngoại ngữ - Đại học Quốc gia Hà Nội*. Tạp chí Thực trạng và giải pháp, số 9 (126), 2009 [16].
9. Quốc hội (2019). *Bộ luật số 45/2019/QH ngày 20/11/2019 của Chủ tịch Quốc hội về Bộ luật Lao động*. Hà Nội.

ASSESSING THE IMPACT OF PART-TIME JOBS ON THE ACADEMIC PERFORMANCE OF STUDENTS AT HUE TOURISM COLLEGE

Abstract: *The paper presents the current situation of part-time jobs among students at Hue Tourism College. Based on the analysis and comparison of the academic performance of students who work part-time and those who do not, the study also identifies both the positive and negative impacts of part-time jobs on students' learning activities through questionnaires. From this, solutions are proposed to help students at Hue Tourism College who have part-time jobs improve their learning activities and academic performance.*

Key words: *college students, part-time jobs, learning activities, ...*